

Po pošti prejemam:

za  
celo leto naprej 26 K — h  
pol leta " 13 " —  
četrt " 6 " 50  
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemam:

za  
celo leto naprej 20 K — h  
pol leta " 10 " —  
četrt " 5 " 50  
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom  
20 h na mesec.

# SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate  
sprejema upravnistvo v  
Katol. Tiskarni, Kopitar-  
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,  
nefrankovana pisma ne  
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-  
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši  
nedelje in praznike, ob  
pol 6. uri popoldne.

Štev. 46.

V Ljubljani, v ponedeljek 26. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

## Državni zbor.

Dunaj, 24. febr.

### Na pesku.

Stokrat in v raznih oblikah čujejo poslanci, osobito slovenski, prošnje, želje in zahteve, naj bi državni zbor vendar pričel delovati in reševati nujna vprašanja, ki so se zadnja leta nagromadila v raznih odsekih. A z druge strani zopet dobajajo nasveti, naj slovenski poslanci brez vseh ozirov podpi-  
rajo češke poslance v opoziciji in, če treba, v odločni obstrukciji. Tako se križajo mnenja in sodbe o razmerah v poslanski zbornici. Kaj naj storé poslanci? Edino to, kar more koristiti v prvi vrsti slovensko-hrvatskemu narodu. In to morejo doseči, ako se poležejo viharji, pomirijo razpaljene strasti, ublažijo velika nasprotja. To je stališče vseh poslancev, ki so združeni v »Slovanski krščansko-narodni zvezi«. Že včeraj je pokazalo glasovanje, da naša »Zveza« ne bode podpirala obstrukcije, ki bi utegnila razbiti parlament in pripraviti pot absolutizmu, neomejeni vladi nam povsod nasprotne in sovražne birokracije.

Jasno pa je tudi vsakemu, da imajo slovensko-hrvatski in rusinski poslanci moralno oporo edino le v zvezi s klubi na desnici, ki v svojih programih priznavajo in naglašajo narodno ravnopravnost in zdravo socijalno reformo na gospodarskem in socijalno-političnem polju. Iz tega pa izhaja logična posledica, da morajo naši poslanci v tesni zvezi z dosedanjimi desnicami previdno, a odločno vplivati na one kroge, ki le v obstrukciji iščejo izhod iz sedanjih zamotanih in nejasnih razmer. In to so v prvi vrsti češki poslanci, katerih taktiko — seveda iz popolnoma drugih namenov — zadnji čas podpirajo socijalni demokrati in nemški radikali.

Javna tajnost pa je, da sta v češkem klubu dva skoraj enako močna nasprotna si toka. Levo krilo brez ozira na ostalo desnico sili v obstrukcijo, dokler ne izbriše madeža za češki narod z dne 17. oktobra minolega leta. Desno krilo, na katerem so

malone vsi vplivnejši češki poslanci, hoče z odločno opozicijo ali defenzivo nasproti vladi in nemški levici braniti svoje postojanke ter dobiti časa za premirje. Ti očitajo vladi, da je prerano sklicala državni zbor in s tem pretrgala pravna pogajanja, ki so bila v teku in bi utegnila imeti vsaj nekaj povoljnih uspehov. Slutili so dobro, da bodo nemški nacionalci in socijalni demokrati v živem pepelu zanetili nov požar in onemogočili vsako spravo. Res je sicer, da je vlada navezana na koledar in potrebuje ustavnega dovoljenja za vojaške novince. A na to bi moralo misliti že Wittekovo ministerstvo. Tako pa je državna ladija zopet običala v pesku. Vendar pa je še upanje, da se posreči spraviti brod v plovno vodo. Vlada, Poljaki, osobito pa češki veleposelniki v dogovoru s »Slovansko krščansko-narodno zvezo« se trudijo, da rešijo parlamentarno ladijo preko pečin in vrtincev.

### Koliba.

Poslanec Wolf še vedno ni pozabil dijaških let in veselih večerov, ko je v kolibah proslavljal mater Germanijo ter navduševal svoje tovariše za nemško idejo. Tudi poslanska zbornica mu je »koliba«, koder smejo zastopniki ljudstva kakor vrtoglavi ponočnjaki razgrajati in preobračati kozolce. In v petek je bila zbornica v istini koliba, beznica škandalov, katere so uganjali nemški nacionalci s socijalnimi demokrati in nekaterimi antisemiti ter nemškimi liberalci. Dogodki sicer niso bili tako siloviti, kakor v novembru leta 1897, pač pa nič manj sramotni za avstrijski parlament. Popolna dekadenca, apatija in resignacija! »Čemu nam treba še te kolibe?«, kričal je s polnim glasom socijalni demokrat Daszynski v zbornici. Da, socijalnim demokratom ni do dela, ampak do krika in propada družabnega reda. In Schönerer s svojimi tovariši bi danes raje nego jutri razbil avstrijski parlament ter hodil razgrajati v Berlin.

### Premogarski štrajk.

Jako nesrečno uro je imel v petek novi poljedelski minister baron Giovanelli. Nje-

gova izjava gledé premogarskega štrajka gotovo ni prišla iz njegovega peresa ampak iz krogov one birokracije, ki je še vedno za dve človeški dobi v starih nazorih in predsodkih. Prepričani smo, da ta izjava, katero so narekavali edinole oziri na veliko industrijo in kapital, ne soglaša z nazori ministerskega predsednika. Iz vse izjave odmeva le dvornih svétnikov znani: non possumus. In to je vzbudilo v zbornici nepopisno ogorčenost, mej soc. demokrati pa zbesnelost. Ali je tega treba bilo? Uprav brez vse potrebe je že včeraj poljedelski minister označil stališče svojih starokopitnih svetovalcev in se prepozno zavedal, da je v — avstrijski zbornici. Vsled velikanskega krika je predsednik nenadoma zaključil sejo.

Prihodnja seja se prične v ponedeljek šele ob 3. uri popoldne. Skoraj gotovo se bodo ponavljali izgredi.

Dunaj, 23. svečana.\*

### Razni predlogi.

V četrtek so soc. demokrati nujno predlagali, da se ustreže premogarskim delavcem na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Dr. Slama in tovariši nujno zahtevajo, da vlada uporabi ves svoj vpliv za hitro rešitev tega vprašanja. Dalje so vložili nujne predloge glede premogarske stavke [poslanci dr. Gessmann, Türk, dr. Gress, Steiner in Hohenburger. Že včeraj je o teh nujnih predlogih prvi govoril soc. demokrat dr. Verkau, ki je obširno opisoval slabe posledice premogarske stavke za delavce, obrtnike, železnice in sploh za državo. Delavcev štrajka še okoli 60.000, ki s svojimi družinami štejejo nad 250.000 oseb. Pri tej priliki seveda dr. Verkauf mnogo pretirava, češ, da bi vlada in delodajalci radi zadušili štrajk v delavski krvi. Mi sicer nimamo nobenega povoda, da bi zagovarjali vlado in premogove barone, a taki divjaki menda vendar niso, kakor jih slikajo soc. demokrati.

Poslanec Kienman in tovariši nujno pozivljajo vlado, da poskrbi za reden promet na

\*) V soboto izostalo.

južni železnici. Hofer in tovariši zahtevajo, da vlada izposluje pomiloščenje za obsojene vsled znanih dogodkov v Kraslici. Dr. Pacak in tovariši zahtevajo od vlade, da prekliče tajni ukaz pravosodnega ministerstva z dne 17. okt. glede obeh deželnih jezikov na Češkem.

### Ministerska zatožba.

Dr. pl. Hofmann in tovariši nemške ljudske stranke zahtevajo, da se zatoži Wittekovo ministerstvo zaradi uporabe § 14.

### Današnja seja

Se je pričela šele ob 12. uri. Ob enem namreč zboruje nižje-avstrijski deželni zbor. Ker je več državnih poslancev tudi v tem dež. zboru, peljal se je predsednik dr. pl. Fuchs ob 11. uri k dež. maršalu, da bi sejo dež. zbora pretrgal. Vsled tega se je seja za eno uro zakasnila. Schönerer pa je menda danes z levo vstal, kajti razgrajal je, da že eno uro sedi brez dela. Mož je namreč jako delaven, kakor je opetovano pokazal minoli dve leti obstrukcije. Tudi levičarji drugih strank so jako nestrpni, ako ne gre vse po njihovi volji. Škoda se jim zdi časa. Kako se menjajo razmere in značaji! Ko pa je predsednik otvoril sejo in hotel pričeti z dnevnim redom, so levičarji z raznimi vprašanji na predsednika dobri dve uri tratili čas. Najprvo je razsajal Wrabetz nad vlado, zakaj pusti nižje-avstrijski dež. zbor ob enem zborovati z državnim zborom. Tem povodom je nastala rabuka z antisemiti in soc. demokrati. Šele po 2. uri je mogel Türk pričeti svoj govor glede vojaških novincev. Türk zna peti eno samo pesem in to ponavlja že dolga leta »in maiorem Germaniae gloriam«. Danes se je jezil, zakaj Avstrija pusti konje izvažati za angleško armado. To je nevihteško, nečloveško. Zaradi teh in drugih nelojalnih besed ga je podpredsednik Lupul pozneje poklical k redu. Za Türkoma je obširno govoril češki poslanec Doležal, ki je navajal razne pomankljivosti in pritožbe v armadi. Naravno, da se je dotaknil tudi »zde«-vprašanja. Ko je govornik navajal besede Schillerjeve o vladarskih pravicah in

## LISTEK.

### Za predpust.

Lončen bas, kakšen je in po čem.

Povsod je znano, da hudomušni ljudje radi vrlim Ribničanom nagajajo z »lončenim basom«. Mislite, da ga ribniški lončarji ne bi znali narediti, kali? Prav lahko, samo če bi se jim dobro plačal. Saj govori pravljica, da je na božji poti na Urbasovi gori godba igrala, da se je kar cerkev tresla: en godec je mesingaste klobase grizel, drugi v latvico glavo tlačil, tretji je sedel in žlice prebiral, četrti na klenet piskal, bas je pa renčal, da je bilo strah. Kje so dobili bas na Urbasovi gori? Nihče drugi kot Ribničan ga je bil izdelal in gori prinesel.

Lončar Rohrmann v mestu Krauschwitz že delj časa izdeluje pristne lončene base in gosli. Njih glas je — pravijo — takó prijeten, da jih mislijo vojaške godbe po Nemčiji sprejeti za svoj orkester. Pa bi se iz Ribničanov norčevali ter jih navijali z lončenim basom? Gotovo pride še čas, ko bodo tudi v ribniški lončariji začeli izdelovati pristne prstene base. Za zdaj pa svarim vsakogar, Ribničane popraševati po lončenem

basu, da ne dobi odgovora, ki mu bo hujše kot pravi bas brenčal po ušesih.

Lončar Nace je svoje dni daleč po svetu slovel kot izvrsten mojster glinaste posode in ob enem kot šaljiv možiček. Kedar je bil dobre volje, je take pripovedoval, da je vse, ki so bili zraven, bodlo okoli reber. Daleč po Istri in Čičariji je vozaril lonce — piskrce; skleda, vrče in bokale; pa tudi otroške igrače: čipke, kravice in konjičke, iz ilovice umetno narejene. Vse ga je rado imelo in ženske so tu pa tam težko čakale, kdaj se bo Nace prikazal z lončeno robo. Poslušajte, kaj se mu je enkrat na taki kupčijski poti vse pripetilo.

Nace gre tik voza, do vrha naloženega s posodo, kar priteče v neki vasi v Čutariji poglavce, od drugih našuntan, ter vpraša:

»Stric, imate bas, imate bas?«

»Sevejde ga imam, le pejdli las, ti ga bom pokazou«.

Deček nič hudega sluteč, se približa, Nace ga popade, čez kolena pritisne, in mu jih naloži na prtene hlačice, da je kar pokalo: »Vidiš, ti pretietu sejme, kakšen je bas in koku brenči. Me boš še kedaj dražu z basom?«

»Nikoli več, stric, samo iz rok me pustite!«

Nace vozi dalje. Pod klancem konje ustavi in jim zažvižga. Dobro so vedeli, kaj to pomeni, in se ocedili. Prižvižga pa tudi poreden kmetiški fantalin in zopet lončarja podraži:

»Stric, imate bas na vozu?«

»Kaj, morde ga najsi še nikuli vidu?«

»Ne, še nikdar ne«.

»Imate doma konje pri hiši?«

»Staro kobilu«.

»No, prav ta prava bo. Natresi ji v jasli pol mernika ovsa; potlej ko bo pozobala, pa vzemi bič in jo prov dobro neslikaj, da bo začela ritati in z zadnjim koncem kvišku skakati, pa boš bas vidu in slišau«.

Nace pride v Razdrto, zapelje pred znano gostilno, konje oskrbi in stopi v hišo, da bi si malo dušo privezal. Velika družba gospode je sedela okrog mize in videti je bilo, da niso pri prvem bokalu. Nace jih lepo pozdravi — kdor po svetu hodi, se manire navadi —: »Dober večer, gospodje!« Usede se za vrata k majhni mizici ter postavi bič v kot poleg sebe. Ribničan nerad iz rok da bič; kdo ve, kaj utegne priti; brež njega ni da bi bil. Gospodje so Naceta dobro po-

znali, kakó je navihan, in so precej, ko so skozi okno videli, da je ustavil pred hišo, sklenili, naj ga kdo vpraša po basu, da bo kaj smeha. Kmalu se eden oglasi, ki je bil posebno drzen:

»Ribničan, imate tudi lončen bas?«

»Kajpek, de ga imam, že dougu se mi naj nobeden toku obnesu koker ta«.

»Ga li prodaste?«

»Kajpek, vse imam ne prudaj«.

»Za koliko ga pa daste?«

Nace se porogljivo namuzne in pravi: »Vejo kaj, gospud, ne de bi zemerli, v Postojni mi je aden obejtou, de me bo ankat nekam pihou, če me bojo oni dvakat, bo pa njih«.

Grozen smeh je sledil tem besedam. »Bravo, Nace, bravo!« — so klical zbrani gospodje, naročili so Nacetu dobro večerjo in korenček strgali tovarišu, ki jo je takó izkupil. Dotični gospod mi je pri neki priliki sam potrdil to resnično dogodbico.

Nace je imel ta pot nenavadno težak voz. Bal se je, da bodo konjički težko zmagali strmi klanec Smoljevo, ki se vije od Razdrtega kvišku proti Senožecam. K sreči dojde znanca, ki je tudi v Trst potoval s te-  
žkim vozom.



dolžnostih, ustavil ga je predsednik. Nato je govoril minister za deželno brambo Welsersheimb, ki je polemizoval s predgovorniki. Za njim je poljedelski minister baron Giovannelli čital daljši odgovor na interpelacije glede premogarske stavke. Kar je čital, je bilo mogoče razumeti samo bližje stojiščim vsled velikanskega krika soc. demokratov. Razgrajali so s toliko silo, da je predsednik pograbil svoje stvari in končal sejo, ne da bi naznanil prihodnjo. Za njim so šli tudi ministri. Razburjenost je bila tolika, da se je bilo bati izgredev.

## Mažari v hrvatskem Primorju.

XXIX  
(Konec.)

Kaj se ne vjema s tem izjava bana v hrvatskem saboru pred nekoliko dnevi, da je glasoviti § 66. nastal po posebnej volji vladarjeve? In isti dan, ko je Szell govoril o Reki, je bil tudi ban v Pešti. V hrvatskem saboru se je namreč končala razprava o Reki po volji vlade, a ne po volji opozicije, ki je zahtevala, da se nekaj stori od vladne strani, da Reka pošlje svoja dva poslanca tudi v hrvatski sabor. Ko bi bil hrvatski sabor sprejel predlog Bresztyenszkyjev, bil bi očitno priznal, da je Reka hrvatski teritorij, ker mora pošiljati dva poslance v hrvatski sabor.

To seveda ne bi bilo po volji ogerskej vladi, pa se je omenjeni predlog zavrgel. Sicer pa je Szell dotične diplome kakor tudi nagodbo iz leta 1868 tolmačil popolnoma enostransko. V tem vprašanju je brez dvoma merodajna le razprava Račkega, ki je razjasnil, kaj pomeni »separatum corpus sacrae coronae adnexum«. Szell ne razlikuje »sacrae coronae« in »regnum«. Pod sveto krono ogersko spada z Ogersko tudi Hrvatska, pa tako pripada tudi Reka po Hrvatske k Ogerskej. Tako tolmačijo tudi zgodovinarji, a na čelu ima Rački omenjeni izraz. Szell pa tega ne priznaje, nego smatra Reko pravim delom le ogerske države brez Hrvatske. Sicer pa za zdaj tudi še ni dokazano, kako je s § 66. v hrvatske nagodbi, ker se ve, da je napisan na krpici. V poslednjo izjavo banovo se ne veruje. Čist posel ni, čim je paragraf na tako čuden način uvrščen v dotično listino. Ko bi se bil dr. Pliverić manje trudil in ne govoril celih šest ur o reškem vprašanju ter dokazoval nesmisel o kondominiju, nego se jasno izjavil za predlog dr. Bresztyenszkega, bil bi celje stvari več koristil in morda tudi večini oči odprl glede tega vprašanja. Tako pa je vso to zadevo še bolj zapletel.

Mažari vse to vedo, pa so hitro zgodo upotrebili ter reško vprašanje rešili po svojej volji v ogerskem saboru. Z največjim oduševljenjem je sprejel ogerski sabor izjave Szellove glede Reke in odobravanju ni bilo ni konca ni kraja, ko je dokončal svoj govor. In branil je krivično stvar. A v hrvatskem saboru? Ko je dr. Bresztyenszki zagovarjal svoj predlog glede reških poslancev,

osnovan na podstavi, molčala je večina; a ko je dr. Derenčin apeliral na sabor, da se stavi glede § 66. adresno na kralja, da se zve, kako je te paragraf nastal, uprla se je večina odločno proti temu. Ko je govoril pa ban proti predlogu glede Reke, odobraval je ista večina njegov govor. In danes? Zdaj je ista večina slišala, kako se o Reki razpravlja v Pešti in kako se proglašuje za mažarsko posestvo — zopet brez vsakega odpora hrvatskih poslancev. Perditio ex te Israel mora se reči hrvatskemu saboru glede reškega vprašanja, ko dovoljuje, da se na tak način trga njegova zemlja. Hrvatska opozicija bode sicer še dalje branila pravice hrvatskega naroda do Reke, ker z izjavami ministra Szella še to vprašanje ni za vselej rešeno; za zdaj odločuje samo moč jačega. Ko se očisti hrvatski narod vseh svojih dosedanjih slabostij in zedini vse svoje moči, združil bode tudi Reko s svojo starodavno kraljevino, h katerej je pripadala od postanka njenega.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 26. februarja.

**Nižjeavstrijski deželni zbor** je v soboto dovršil svoje petdnevno delo in dr. Lueger si je zagotovil skozi dolgo vrsto let večino v dunajskem občinskem zastopstvu, kakor pravi kromodilove solze pretakajoč dunajska židinja iz Fichtegasse. Dovršil je razpravo o načrtu za preosnovo volilnega reda za mesto Dunaj ter o občinskem statutu. Prvotni načrt krščansko soc. stranke se je spremenil, kakor znano, na vladno željo samo v tem, da ostane i nadalje mestni svet, ki ga je nameraval odstraniti dr. Lueger, da se je kot pogoj za volilno pravico v četrtem, novem volilnem razredu določena doba bivanja na Dunaju znižala od 5 na 3 leta, a ne na 2, kakor je želela vlada, ter da se je v tretjem razredu določil volilni cenzus na 20 K. Sedaj se po izjavi namestnika grofa Kielmansegga ni več bati, da bi vlada načrta ne predložila v potrjenje. Koncem zasedanja je deželnozborna večina izrekla toplo zahvalo vsem, ki so sodelovali pri razpravi, mej drugimi tudi namestniku, ki je res večkrat posegel v razpravo in poseben dobro odgovarjal židu Noskeju in drugovom. In tega ne morejo pozabiti židje. Na vse pretege hvalijo svoje pristaše in njih junaško postopanje in pravijo, da pride dan, ko bo vsklila setev pravice in resnice. Še celo na pravico in resnico apelujejo ti ljudje, kedar jim kaže, v resnici pa ženo tolik krik le zaradi tega, ker so odpravljene premnoge krivice, ki so nekdaj pripomogle židovskim liberalcem do vrhunca. Sedanji načrt je popolno nepristransko in tak, da bo pripomogel do večine oni stranki, ki ima ljudstvo za seboj. In to menda vendar ni krivično!

**Premogarski štrajk in vlada.** V poslanski zbornici se je v minoli petkovi seji nadaljevala razprava o načinu, kako doognati sporazumljenje mej lastniki premogarjev in delavci. Socijalno-demokratska stranka je, kakor znano, stavila v tem oziru nekaj predlog, ki pa meri posebno na zakonito uvedbo osemurnega delavnika v premogovnikih. Da to ni samo socijalno-demokratska zahteva, marveč vseh krogov, ki imajo res kaj srca za uboge premogarje, je splošno znano in zato ni nihče pričakoval, da bo ta predlog zadel v zbornici ob kako oviro. Toda zgodilo se je tudi to. Zastopniki velikega kapitala, pa tudi nekateri drugi »ljudski« prijatelji so pokazali, da jim je več za koristi Rotschilda in drugih židovskih kapitalistov, kakor pa za pravico zatirancev. Pa tudi vlada ni pokazala, da je naklonjena delavcem. Minister je precej obširno govoril o tem predmetu, toda ves njegov govor kaže, da je vladi v prvi vrsti na tem, da se ne škoduje — industriji, ki je kajpada v veliki večini v židovskih rokah. Pritrjeval mu menda ni nihče razun — Poljakov. Blizu pol milijona delavcev pa čaka zaman pravične razsodbe.

**Avstrija in neutralnost v sedanji angleško-burski vojski.** Cesar je srce polno, tudi usta govore, to se je pokazalo te dni, ko se je tudi v naši poslanski zbornici vnel razgovor o Burij in njih vojskovanju. Povod temu je dalo vprašanje nekega poslanca, kako se strinja z nevtralnostjo dejstvo, da je angleška vlada na Ogerskem

nakupila veliko število konj za vojsko, in pa še nedementovana vest, da je avstrijska vojna uprava prepustila Angležem 2000 sedel. Domobranski minister na to ni posebno odgovarjal, pač pa je na njegovo mesto stopila dunajska »Informacija«, ki v svoji zadnji številki strastno napada »antidinastične in revolucionarne« kroge v Avstriji, in sicer vse od Schönererjancev do »panslavistov«. Vse to se pa godi samo radi tega, ker se pri nas vse sploh simpatizuje z Buri. In sicer zakaj? Samo zato, ker je vse podkupil transvalski zastopnik Leyds z denarjem, ki so ga Buri ugrabili Angležem. Bolj smešne trditve menda svet še ni čul. Leyds naj bi z dragim denarjem kupoval simpatije v Evropi! Ne da se sicer tajiti, da Schönererjevci in Nemci sploh simpatizujejo z Buri, ker so nemškega rodu, a v prvi vrsti uživajo simpatije malone vsega evropskega prebivalstva, ker se bore za kračene jim pravice. Naravnost škandalozno bi bilo, ko bi kdo simpatizoval z angleškimi nasilniki. Desko na čelu ima toraj bržkone le dopisnik vladne »Informacije«. Pa tudi o pravicah Transvala in Oranje-države podaja taka navodila, da se z njo ne more kosati niti zunanji minister.

**Angleška mornarica,** akoravno dosedaj jedna največjih na svetu, se angleški vladi ne zdi zadostna, da bi bila kos nalogi, ki jo bodo v kratkem času stavile nanjo spremenjene zunanje politične razmere. V proračunu za tekoče leto se zahteva 27,522.609 funtov sterlingov ali 928.000 funtov več nego lani samo za mornarico. Novih ladij nameravajo graditi 15 in sicer: dve veliki vojni ladiji, šest križark prve vrste, jedno druge vrste in osem manjših ladij. Seveda se bo naročilo tudi primerno število topov. Vse to kaže, da pričakujejo Angleži v kratkem času izrednih presenečenj, posebno od ruske strani v vzhodni Aziji. Da bodo Angleži zmagovali še nekaj časa na morju, o tem menda nihče ne dvomi, gotovo pa je, da se na suhem ne morejo meriti z nobeno močjo, a tudi na morju bo prej ko slej odzvonilo njih slavi, ako Nemčija res v kratkem dobi pomnoženo mornarico in se potem v zvezi z Rusijo postavi po robu angleškemu oholemu gospodarstvu v Aziji.

**Perzijski šah** nastopi prve dni prihodnjega meseca daljše potovanje po Evropi. Najprej se ustavi v Petrogradu, kjer bo več tednov gost carja Nikolaja, ob kateri priki bodo na dnevnem redu važni politični dogovori, potem pa obišče Bruselj, Haag in konečno pariško razstavo ter se preko Berlina in Dunaja poda v domovino. V prvotnem potovalnem načrtu določeni obisk v Londonu odpade, kar je dokaz, kak veter je jel pihati v Perziji in kako velik je že ruski vpliv na perzijske vladne kroge.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. februarja.

**Schwegljeva pamet.** Dr. Tavčarju se zdi Schwegljeva pamet občudovanja vredna. Slovensko-nemško zvezo je pričel dr. Tavčar opravičevati s tem, da je Schwegelj pameten. Vse se, da je Schwegelj s svojo pametjo postal renegat. Tako pamet občuduje dr. Tavčar in jo kaže slovenskemu svetu. Ekscelenca je postal Schwegelj s svojo pametjo in taka pamet se zdi dr. Tavčarju imenitna. Da je Schwegljeva pamet za kranjske Nemce na pravem mestu, to kažejo njegovi vspehi za nemško stvar v kranjski politiki, odkar je v zvezi z dr. Tavčarjem. Nihče, tudi tržaška »Edinost« ne dvomi, da ima dr. Tavčar glede Schwegljeve pameti prav. »Edinost« pravi: »Da ima g. baron mnogo razuma v glavi, o tem smo uverjeni popolnoma; kako bi sicer mogel voditi za nos celo — šefredakterje »Slovenskega Naroda«. — Upamo, da bo dr. Tavčar v »Narodu« konstatoval, da smo glede Schwegljeve pameti vsi jedini in da bi se polemika mogla vneti le o pameti dr. Tavčarja.

† **Nadučitelj Alojzij Jerše.** Iz Trebnjega, 24. t. m. Danes dopoldne ob 11. uri je umrl zadet od srčnega mrtvouda tukajšnji nadučitelj gosp. Alojzij Jerše. Bil je že več časa bolehen, pa ta teden je toliko okreval, da je zopet poučeval. Tudi danes je bil zopet v šoli, kar mu nenadoma pride slabo,

in nato spusti otroke domov, kateri so precej povedali, da so g. nadučitelja napadle slabosti. Urno pokličejo v šolo duhovnika in zdravnika, kateri je konstatiral srčni mrtvoud. Bil je še popolnoma pri zavesti, tako da ga je mogel urno prihiteli duhovnik spovedati, nato je pobožno prejel sv. obhajilo. Vse se je tako urno vršilo, da ni bilo mogoče vseh molitev opraviti, in predno je duhovnik odšel, je bil že bolnik mrtev. Bil je krščanski mož, od vseh spoštovan. Umrl je v šoli v svojem poklicu prav kakor vojak na bojnem polju. Zavedal se je do zadnjega ter ves v voljo božjo vdan je prav spodbudno krščanske smrti umrl. To naj bo v tolažbo njegovi žalujoči družini vsled tako nenadne nenadomestljive izgube. Vse je ta nenadna smrt močno pretresla, vzlasti otroci, ki so čakali pred šolo, so glasno jokali, ko so zvedeli za smrt svojega ljubljene nadučitelja. Pogreb je v ponedeljek zjutraj ob 10. uri.

**Županom občine Trojane** bil je dne 22. t. m. izvoljen gospod Fran Cukjati. Svetovalci bili so izvoljeni: Valent Kolenc, A. Benko, F. Konšek, A. Novak. Odborniki pa so gg.: Janez Šlaker in Jožef Zelnik, župnika, G. Koželj in T. Petrovec, učitelja, J. Zupan, J. Lebar, G. Mikelj, J. Bervar, J. Lebar, L. Novak, posestniki.

**Imenovanje.** I. Premšak, praktikant pri celjskem okrožnem sodišču, je postal avskultant. Avskultantje so dalje postali praktikanta pri okrožnem sodišču v Novem mestu Fran Šuklje in dr. Milan Geršak, praktikant Ferdinand Medic pri deželnem sodišču v Ljubljani, praktikant pri okrožnem sodišču v Mariboru Ferdinand Müller in praktikant pri deželnem sodišču v Gradcu dr. Karol Riedl.

**Državna podpora.** Poljedelsko ministerstvo je dovolilo tukajšnji kmetijski družbi za tekoče leto 1000 kron za pospeševanje lanoreje in obljubilo 3000 kron za povzdigo mlekarstva.

**Stalež ljudsko šolskih učiteljev kranjskih** s 1. januv. 1900 je založil v nemškem jeziku knjigar L. Schwentner v Ljubljani. Cena mu je 80 vin., po pošti 90 vin. Na naročila brez vposlanega zneska se ne ozira. — Po tem staležu je na Kranjskem 522 definitivno nastavljenih učnih sil in sicer 63 v I., 95 v II., 190 v III. in 174 v IV. plačilnem razredu.

**Za premovanje konj** je določilo letos poljedelsko ministerstvo 3000 kron.

**Zabavni večer »Katoliškega društva za delavke«** je zbral sinoči številno občinstvo v dvorani »Katoliškega Doma«. Kakor vedno so vrle članice tudi to pot poskrbele za najboljšo zabavo. Po pozdravu predsednikovem pel je društveni zbor skladbe dr. G. Ipavca, A. Foersterja, F. Ferjančiča, P. H. Sattnerja in Hajdricha. Veseloigra »Kukavica modra tica ali boj za doto« je pokazala naraščajočo spretnost društvenih igralok. Uprav originelni so bili kupleti z vprašanji na kukavico in odgovori kukavice. Tudi o ljubljanskih frakarjih smo čuli kukavičen tako krepak odgovor, da se je v hipu zasmejala vse občinstvo. Kukavica je pokritikovala tudi nemško-govoreče slovenske gospodične, češ, da govore nemški, da ne razume vsak, kake čenče blebetajo. Zelo hvaležni smo društvenemu vodstvu, da nam je v kratkem času priredilo s pomočjo požrtvovalnih društvenic že dva tako lepa zabavna večera. Čim večkrat se bode društvo na tako vzoren način pokazalo v javnosti, tem širji bo krog društvenih prijateljev.

**Koroški deželni šolski svet** je odpravil tajno kvalifikacijo učiteljstva. Ob jednem je odredil, naj se po zimi v šolah, ki nimajo primerne telovadnice namestu telovadbe v slovenskih šolah poučuje nemščina, v utrakvističnih šolah pa slovenščina. Po letu naj bodo namestu telovadnih ur izleti.

**Koroške novice.** V cerkvenem stolpu obesil se je dne 5. februarja v Vižah na Zgornjem Koroškem cerkvenikov hlapec S. Gasser. Našli so že mrtvega, visečega na vrvi od zvona. Bil je znan pijanec. — Prestavljeni so gg. sodnijski pristavi: Fr. Jantsch iz Beljaka v Celovcu, K. Reimoser iz Volšberga v Celovcu, dr. L. Urschitz iz Celovca v Volšberg, dr. Fr. Thuile iz Celovca v Beljak, dr. J. Jaritz iz Celovca v Arvež. — Na celovski gimnaziji je bil sklep prvega tečaja dne 10. februarja. Od 456 dijakov jih je dobilo 62 odliko, od teh jih je 39 v

»Veš kaj, Matic?«

»Kaj?«

»Ze konje menjajva, ti poganjaj mujé, jest bom pa tujé.«

Uni je precej zadovoljen. Začneta vpiti in udrihati po konjih in kmalu sta privozila vrh klanca. Veste zakaj je šlo tako zlahka v kreber? Zato, ker se nobenemu niso smilili ptuji konji. Brez skrbi je mahal po njih, češ: »Le vlejcta, sa nejsta mujá.«

V Sežani Naceta zopet nekdo vpraša po basu, ima-li katerega na prodaj. Bila je neka gospa, Nacetu dobro znana. Le-ta jo prav dobro izplača.

»Imu sem jih več, pa sem vse po poti izveu. Pa če gospa želite, se bom drugič mimugrede oglasu in bas odluču.«

»Že prav, že prav.«

»Samu tu bi še rad vejdu, ne kakšen ton bi ga radi?«

»E naj bo že tak ali tak, da bo le lep pel.«

»Nak, nej toku, ton je trejba izbrati.« Ribničan je imel pa tako naturo, da je sla sapa od njega, kedarkoli je hotel. Dvakrat zaporedoma ureže in pravi gospej: »Zdej nej pa izberejo, na tekeri ton bi ga radi.« Pusti gospó v njeni sramoti in požene konje »bijó« proti Opčinam. Ribničan.



knezoškofijskem »Marijanišču«. Drugi red je dobilo 119 dijakov. — Mlekarsko zadrugo snujejo v št. Jakobu v Rožu. Ustanovni shod bode dne 27. februarja ob 3. uri popoldne v posojilnični hiši. Na dnevnem redu je predavanje gospoda potovalnega učitelja Šumi-ja, ustanovitev mlekarske zadruge, volitev odbora za mlekarstvo ter volitev novega odbora za kmetijsko podružnico (živinorejsko društvo).

**Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani.** Mestni trg, šte. 27. Od 17. do 23. februarja je dela iskalo 17 možkih delavcev in 54 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 11 možkih delavcev in za 39 ženskih delavk. 115 delavcem se je nakazalo 63 odprtih mest in v 37 slučajih se je posredovanje izvršilo in sicer 9 možkih in 28 ženskih delavk. Od 4. januarja do 23. febr. je došlo 606 prošelj za delo in 366 deloponudeb. Od naznanjenih odprtih mest so še oddali: 1 trgovski poslovodja, 1 napisni slikar, 2 vrtnarja, 1 graščinski sluga, 2 slugi za toplice, 5 konjskih hlapcev, 4 hlapci za razna dela, 2 kravarja, 2 trgovski prodajalki, 2 kuharici za toplice 60 do 70 kron plače, 2 sobarici, 5 natakarij na račun, več dekljic za vsako delo, 5 dekel. Vajenci za razne trgovine in obrte s plačo in brez plače.

**Tržaški župan nazdravil slovenskim okoličanom.** Na debeli četrtek je bila tudi letos običajna večerja v tržaški sirotišnici. Navzočna sta bila tudi župan Dompieri in slov. obč. svetnik g. Fran Dolenc, proti kateremu se je tržaški župan obrnil koncem večerje in dejal: »Pijem na zdravje naših dobrih okoličanov, želeč, da bi vladali vedno najboljši odnosi med njimi in meščani«. Kdo je kriv, da ne vladajo taki dobri odnosi, tega župan ni povedal, značilno pa je, da je napitnico slovenskim okoličanom govoril v — sirotišnici.

**Graški socijalni demokratje — za Slovence.** V seji občinskega sveta v petek 23. t. m. je stavil dr. Neckermann predlog, naj občinski svet protestira proti nameravanemu imenovanju četrtega dež. šolskega nadzornika za spodnještajerske narodne šole. K besedi se je oglasil obč. svetovalec socijalni demokrat Pongratz ter prav pošteno bral nacionalcem levite. V daljšem govoru je poudarjal, da greše nacionalni zagrzenci proti zahtevam zdrave pameti, ako hoté, da slovenščine nevešči nadzorniki nadzirajo slovenske šole. Očital jim je tudi nedoslednost, na Češkem zahtevajo nemški nenasitneži razdelitev dežele, na Štajerskem se ji z vso silo vpirajo, dasi bi bila v korist ljudstva potrebna. — Nacionalcem se ni zdelo vredno Pongratz-ovih očitaj pobijati, ker so vedeli, da bi se z zagovarjanjem svoje nestrpnosti pred razsodnim občinstvom le osmešili. Graške socijalne demokrate predobro poznamo, da bi njih internacionalni pravicoljubnosti mogli verjeti, Pongratz je zagovarjal ravnopravnost južnoštajerskih Slovencev, ker se mu je zljubilo graške nacionalce malce zbadati in dražiti.

**Poroka.** Včeraj se je poročil g. Fr. Potokar, učitelj v Dragi, z gospodično Felicitio Graiserjevo iz Ljubljane.

**Ogenj** je napravil g. Seidlu v Spodnji Šiški 1000 kron škode. Zaradi prevelike gorkote v sušilnici mesa se je vnelo in meso, katero se je sušilo, je zgorelo.

**Šišenski gozd gorel** je včeraj. Nek nepredvidnež je skoro gotovo vrgel v gozd žvepljenko. Požar se pozna okoli 150 korakov v premeru.

**Motor konje splašil.** Včeraj je uradnik deželne vlade pl. Stadler vozil se po Šiški v Codellijevem motorju. Nasproti so pridirjali konji z vozom. Konjem je g. Stadler na vso moč trobil, da bi jih opozoril, naj se ne zalete v motor. Konji so se pa splašili in prevrnili voz v jarek. Ljudje so obžalovali, da se ni prevrnil motor.

**Nemški igralci pri »fucanju«.** Lep prizor se je videl včeraj dopoldne pred gledališčem. Igralci nemškega gledališča so včeraj v frakih in cilindrih »fucali« za denar. Hudo slabe plače morajo imeti ti igralci, da »fucajo« na javnem prostoru. No, temu se ni čuditi! Ravnatelj je žid in občinstvo tudi v preobitem številu ne obiskuje nemškega gledališča.

**Konji so se splašili** včeraj popoldne na sv. Petra cesti. Na vozu je bil g. ple-

skarski mojster Makovec s svojo soprogo. Voz se je preobrnil. Gospod Makovec in gospa sta se poškodovala.

**Koliko Ljubljana na leto potrebuje.** Po uradnem izkazu se je leta 1899 dachu podvrženega blaga v Ljubljano pripe-  
ljalo, kakor sledi: 909 hkt. ruma, araka, ro-  
zolja in likera; 528 hkt. žganjevca; 874 hkt.  
žganja; 17109 hkt. vina; 3470 hkt. vinskega  
mošta; 63 hkt. sadnega mošta; 21005 hkt.  
piva; 1428 hkt. kisa; 4101 volov, bikov,  
krav in telet nad jedno leto starih; 8799  
telet do enega leta starih; 3241 ovac, ovnov,  
kozlov in kostrunov; 3343 jagnjet, kozličev  
in prašičkov do 5 klgr.; 292 prašičkov od  
5 do 19 $\frac{1}{2}$  klgr., 7815 prašičev nad 19 $\frac{1}{2}$   
klgr.; 1059 met. stot. svežega, nasoljenega  
in prekajenega mesa, salam in klobas; 9676  
puranov, gosi, rac in kapunov; 24339 parov  
kokoši, piščet in golobov; 439 srn in divjih  
koz; 2435 zajcev; 767 klgr. razsekane div-  
jačine; 382 fazanov, divjih petelinov in divjih  
kokošij; 773 gozdnih jerebice, kotovnov,  
divjih gosij, divjih rac, kljunačev in divjih  
golobov; 59 ducatov drozdov, brinjev, pre-  
pelic in škrlancev; 169 met. stot. rib in školj-  
k iz morja, rek in potokov; potem ribjih iker,  
sardin in sardelj; 134 met. stot. klinov, na-  
vadnih morskih rib, polenovk, slanikov, rakov,  
polžev in žab; 1687 met. stot. riža; 51171  
met. stot. moke, pšena, škrobe, pekarij, slad-  
korja in malega kruha; 10864 met. st. tov-  
ovsa v zrnju; 31923 met. stot. sena, slame  
in otrobov; 812 met. stot. zelenjave; 7182  
met. stot. svežega sadja; 429 met. stot. su-  
hega in vložnega sadja; 754 met. stot. masla,  
stearinovih in lojevih sveč, 135 met.  
stot. loja in tolače; 669 met. stot. svinjske  
masti in sala; 596 met. stot. mila; 541 met.  
stot. sira; 1,260.411 jajc; 901 met. stot. ko-  
nopnega, lanenega in goršičnega olja; 1070  
met. stot. oljkega, mandelnovega in ore-  
hovega olja; 32712 kubičnih metr. trdih drv,  
borovega in brinjevega lesa; 6464 kubik.  
metrov mehkih drv in butarc; 2842 met.  
stot. oglja; 355.576 met. stot. premoga in  
koaksa.

**Nagrade za ubite zverine.** V mi-  
nulem letu je izplačal deželni odbor za jed-  
nega medveda 40 gld., za medvedko 10 gld.,  
za hijeno, ki je ušla iz menažerije, 20 gld.,  
za 32 vidr 64 gld. in za šest steklih psov  
30 gld.

**V Ameriko** je hotel predvčeranjim  
zvečer 22letni Jožef Pavlenič iz Vološke  
vasi pri Krškem. Stražnik Večerin ga je  
ustavil na dolenskem kolodvoru ter izročil  
deželnemu sodišču.

**Drobiž po 2 in 20 vinarjev** bo  
bržkone odpravljen, ker je baje jedina ovira,  
da se nova veljava ne more naglo udoma-  
čiti mej ljudstvom. V finančnem ministerstvu  
se neki že resno pečajo s to zadevo.

**Pusta žgo!** Staro šego se lahko opa-  
zuje vsak pustni torek zvečer raz ljubljani-  
skega gradu. Kolikor daleč seže oko, vidijo  
se v nizini blodeča plamena. Po stari menda-  
paganski šegi, se zažigajo slamnati škopi  
in metle mej glasnim smehom in kri-  
kom. — Pri nekaterih hišah smo našli lani  
do 14 plamenov. Ta prizor se navadno po-  
navlja vsako leto na pustnega torka večer  
okolu  $\frac{1}{2}$ , 7. ure.

**Lov za Ameriko.** Nekateri maloprid-  
neži so zopet pričeli iz Vidma s tiskanimi  
listki vabiti ljudi v Ameriko. Po Gorici in  
goriški okolici kar mrgoli takih listkov. Na  
Kranjskem dela za izseljevanje v Ameriko  
na zelo čuden način vladni list. Inseruje  
potovalno družbo, ki nima v Avstriji kon-  
cesije.

**Samomor.** V Zagrebu se je usmrtil  
višjega drž. pravdnika namestnik gosp. Fran  
Vidmar s tem, da je skočil z II. nad-  
stropja. Vzrok samomoru so družinske raz-  
mere.

**Krvnikom na Dunaju** je imenovan  
Jožef Lang. Prosilcev je bilo 18. Lang je  
pravi atlet, v navadnem življenju je bil  
točaj kave ter je večkrat prostovoljno že  
pomagal pri obešanjih.

**Luccheni** je v soboto napadel ravnat-  
elja genske kaznilnice Perrina radi ostrih  
naredeb, katere je ravnateljstvo izdalo, ker  
sta hotela uiti dva kaznjenca. Perrin je mej  
pogovorom pogledal za trenotek proč od  
Lucchenija. V trenutku je Luccheni napal  
ravnatelja z orodjem, katerega si je izgotovil

iz ključa konzervne škatlice. Pazniki so pri-  
hiteli ter zvezali Lucchenija. Luccheni je  
sedaj zopet v podzemeljski ječi.

**Morilec Stambulova.** Te dni se je  
zgodil v Bukarešti politički umor. Na ulici  
so dobili umorjenega Rusa Fitkovskija, ki je  
bil skrivni agent Turčije. Aretovali so bol-  
garskega dijaka Trifanova, ki je pripoznal  
sokrivdo in naznanil kot morilca še Bolgara  
Boica Ilijeva, ki je prišel iz Macedonije po  
naročilu ondotnega macedonskega odbora,  
da umori Fitkovskija. Ko je policija Ilijeva  
prijela, priznal je umor in izjavil, da je on  
umiril tudi Stambulova, kar je v Bolgariji  
provzročilo veliko senzacijo, ker je radi  
umora bivšega ministerskega predsednika  
Stambulova bila že nad drugim sumljivim  
aretovancem izvršena smrtna obsodba. Pre-  
iskave se nadaljujejo.

**Iz raznih krajev.** Na Švedskem in  
Norveškem imajo strašen mraz. V tople-  
meru zmrzuje srebro. V mestu Falnu so te  
dni imeli 40 stopinj mraza. — Na postaji v  
Sežani so dobili v vozu za premost dva  
novorojena otroka. Dotični vlak je privezil  
v Sežano iz Ljubljane. — V Trstu so našli  
obešenega 48letnega dninarja Antona Kova-  
čiča, delavec Ivan Hočevnar pa je padel z  
odra neke stavbe in se ubil. — Ana Vidovič  
je bila preteklo leto pred mariborskimi po-  
rotniki oproščena obtožbe detomora. Naj-  
višji sodni dvor je sedaj odredil novo ob-  
ravnavo. — Rumena mrzlica se je pojavila  
v Trstu. Iz Braziliije je priplul tja parnik  
»Orion«. Mej vožnjo so se na parniku pri-  
merili trije slučajji rumene mrzlice. Oblasti  
so poslale parnik za sedem dni v lazaret.  
— V Graecu bodo dobili »Bursko ulico«.  
Profesorja Steinlechnerja in Hillerja so v  
soboto dijaki izpiskali. — V Inomostu so za-  
prli nekega realca, ki je trinajstkrat ustrelil  
na sveto hostijo. — Skrivnostno deklico, s  
katero so si razni učenjaki na Dunaju raz-  
bijali glave, odkod bi bila, je, kakor smo  
javljali, nek navaden Dunajčan odkril, da je  
ogerska sleparica. Horvath je bila radi sle-  
parije in tatvine v petek na Dunaju obs-  
ojena na šest mesecev zapora. — Na Saš-  
kem je premogarski štrajk končan, ne da bi  
premogarji dobili kaj poboljškov. Tudi na  
Češkem se manjšajo vrste stavkujočih. V  
Svitavi je stavka že ustavljena. — V blaženi  
Italiji v Berleziju imajo šolo v hlevu. V tej  
šoli je 30 krav, konj in mežgov ter trideset  
učencev. — V Ozeljanu na Primorskem je  
dekle povabilo fanta na ples in mu dalo  
8 kron, da bi bil bolj na-njo navezan. Pre-  
brisani fant je pa že pred plesom denar za-  
pil. Brata osramočene dekle sta pijanega  
fanta tako nabila, da bo težko okreval. Oba  
bratca sta romala v zapor. — V Graecu  
pridejo 4. marca poslanci Schönererjeve  
skupine. Na kolodvoru bodo sijajno sprejeti.  
— Dolgovi ravnatelja Karlovega gledališča  
na Dunaju, Jaunerja, ki se je ustrelil, zna-  
šajo 40.000 gld. — Pruski prestolonaslednik  
Friderik Viljem je končal svoje šolske št-  
dije ter dobi svoj dvor. — Blizu Lvova so  
roparji napadli trgovca Goldberga in mu  
pobrli denar. Da bi zbrisali sledove na-  
pada, so ranjenega trgovca in njegov voz  
vlekli na železniško progo, kjer ju je vlak  
povezil. — Krotiteljica kač Zalema Keardy  
je v Antwerpenu storila nešteto sleparij.  
Policisti pa prišli na njen dom, da jo vzemo  
seboj. Nakrat je zapiskala Zalema na malo  
piščalko in v hipu je bila obdana od stru-  
penih kač. Policaji so prestrašeni odskočili  
in sedaj tuhtajo, kako bodo navihano Za-  
lemo dobili v pest. — V Donec na Hrvat-  
skem je reka zastrupljena. Poginilo je  
mnogo rib in mnogo živine, ki je pila za-  
strupljeno vodo. — V Belemgradu je umrl  
nadporočnik Nikolić. Zapustil je 15.000 gld.  
beligradski sirotišnici. Prihranil si je toliko,  
ker je vsak dan napravil samo 24 kr. Svojo  
obleko si je krpal sam. — V Parizu je zgo-  
rel café chantant. Škode je 70.000 frankov.  
— Krščansko-socialna železničarska zveza se  
je ustanovila na Württemberskem. V zvezi  
je organizovanih že 1000 železničarjev. —  
V Inomostu se je ustanovila krščansko-soci-  
jalna ženska zveza. — V Avaquines na  
Španjskem je požar uničil 420 hiš. Ob groz-  
nem požaru je več prebivalcev zblaznelo. —  
V Budimpešti so v soboto peljali iz sodne  
dvorane zloglasnega tatu Neumanna. Kakor  
po navadi stopal je pred stražniki. Nakrat  
zapazi, da tiči v vratih sodne dvorane ključ

od zunaj. Hitro skoči in zapre vrata straž-  
nikom pred nosom. Neumann je ušel. Sod-  
niki in stražniki so za njim zaman bili po  
vratih.

## Telefonska in brzojavna poročila.

**Dunaj, 26. febr.** V današnji seji  
poslancev je predsednik opozarjal po-  
slance, naj varujejo čast zbornice, ter  
skrbé, da se ne ponavljajo prizori ka-  
kor so bili v zadnji seji; nekatere po-  
slance je k redu poklical zaradi njih  
govorov v zadnji seji.

**Dunaj, 26. febr.** Deželni zbori bodo  
sklicani 22. marca ter bodo zborovali  
do srede maja.

**Dunaj, 26. febr.** Pričakuje se, da  
se zakon glede kontingenta rekrutov  
vendar le vsprejme, ker se Čehi ne nav-  
dušujejo za obstrukcijo v zvezi s Schö-  
nererjanci in soc. demokrati.

**Dunaj, 26. febr.** Soc. demokratični  
poslanci nameravajo danes hudo prijeti  
poljedelskega ministra zaradi zadnjega  
govora. — V imenu vlade bo Körber  
danes o tej zadevi še govoril ter skušal  
ublažiti zadnji govor poljedelskega mi-  
nistra.

**Gradec, 26. febr.** »Gr. Tagblatt«  
poroča: Ministerski predsednik pl. Koer-  
ber namerava odkupiti obstrukcijo. Če-  
hom baje obljubljuje notranji uradni je-  
zik, Nemcem železnico čez Ture, Slo-  
vencem pa slov. dežel. šolskega nad-  
zornika za Spodnje-Štajersko. Poslednji  
načrt je neki že opustil. Za uslugo Če-  
hom so ministri Böhm, Hartl in Spens.

**Praga, 26. febr.** Dr. Herold na-  
merava radi bolehnosti odložiti mandat.  
Češki dež. zbor se bode sešel 22. marca.

**Budimpešta, 26. febr.** Körber je  
konferiral včeraj s Szellom, finančni  
minister Böhm Bawerk z Lukacsom.

**Budimpešta, 26. febr.** Odlok mi-  
nisterskega predsednika upeljuje nedeljski  
počitek v vseh ministerstvih uradih.

**Berolin, 26. febr.** 200 galiških  
židov je vlada zopet izgnala iz Dort-  
mundskega okraja.

**Rim, 26. febr.** Tukajšnji listi jav-  
ljajo, da namerava turški sultan Abdul  
Hamid odstopiti.

## Vojska v Južni Afriki.

Angleški vojni brzojav molči že od 22.  
t. m. in niti poročilo o napovedani zmagi mar-  
šala Roberta nad armado burskega generala  
Cronje ni došlo londonskemu vojnemu uradu.  
To je vrlo slabo spričevalo za angleške vojne  
uspehe in skoro je pričakovati potrdila za-  
sebnih poročil, ki so došla v Bruselj in Be-  
rolin, da se je Robertsov poskus popolno  
izjalovil. Iz teh poročil je namreč posneti,  
da je Cronju pravočasno došla pomoč zdru-  
ženih burških generalov in da se je Roberts  
umaknil z veliko izgubo. Izključeno končno  
tudi ni, da se je Cronje navlašč podal v tak  
kraj in zvalil k sebi Angleže, da so jih ostali  
Buri lažje prijeli. Vsekako bi bil londonski  
urad že v soboto razbojnal v svet poročilo  
o sijajni zmagi, ko bi mu bilo isto došlo.

Zelo sumljiva za angleške uspehe je  
tudi vest iz Londona, da se Buri zopet zbi-  
rajo pri Kimberleyu in ga prete obkoliti. Ko  
bi bil Cronje res v toliki zagati, bi Buri go-  
tovo vse čete poslali njemu na pomoč.

Tudi Ladysmith se še ni udal. Bijejo  
se še vedno ljuti boji, o katerih uspehu  
Buller trdovratno molči in le iz Pretorije  
dohaja vest, da so se morali Angleži uma-  
kniti z velikimi izgubami.

**London, 26. febr.** Reuterjev urad  
poroča iz Pretorije 22. t. m.: Poveljnik  
zjedinjenih armad v Colesbergu poroča,  
da ga je včeraj napadel večji oddelek  
angleške konjenice. Vnel se je silen boj.  
Angleži so skušali z naskokom vzeti  
bursko postojanko in so se približali  
do 400 jardov burskim topovom, a so  
se morali umakniti z velikimi izgubami.  
Na burski strani je padel jeden mož.  
General Grobler, ki je bil zapleten v  
boj, nima nikakih izgub. — O boju ob  
reki Modder pri Koedoesrandu še ni  
nikakega poročila. Govori se, da se  
bije vroč boj na vzhodnjem delu Cro-  
njevega tabora. — Zveza s Cronjem ni  
pretrgana.



**Berolin, 25. februarja.** Včeraj popoldne je došla vest iz Bruselja, da so pomočne čete pod vodstvom generalov Botha in Schalk-Burgerja pravočasno došle, napadle Roberta od zadaj in povzročile Angležem velik poraz. Cronje je bil osvojen in se je združil z ostalimi oddelki. Buri so si osvojili veliko zalogo streliva in ujeli več Angležev. Podrobnosti še niso znane.

**Berolin, 26. febr.** Razni listi objavljajo iz zasebnih virov došlo vest, da je Cronje prodril sovražnikove vrste.

**Berolin, 26. febr.** Iz Bruselja se poroča: Transvalski poslanik je potrdil, da je odšlo veliko oddelkov Burov od Ladysmitha Cronje-ju na pomoč, da pa je ostalo pred Ladysmithom še toliko vojakov, da se bodo uspešno ustavili Bullerjevimi napadom. Poslanik je prepričan, da Cronje zmaga v sedanji bitki.

**London, 26. febr.** Roberts poroča od sobote, da so bili posamezni oddelki v borbi z Buri ter da so ujeli 80 Burov. — Po balonu so Angleži videli, da so se okrog Cronjevega taborišča napravile nove utrbe.

**London, 26. febr.** Iz Pretorije poročajo 24. t. m.: Iz brzjavke iz burskega tabora pri Ladysmithu je posneti, na so Angleži 22. t. m. prekoračili Tugelo s topovi in napadli oddelka pri Ermelo in Middleburgu, a so se po hudem boju morali umakniti. Naslednje jutro se je napad ponovil, a zopet so bili Angleži pognani nazaj z velikimi izgubami.

## Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Griso gre za njimi; zadaj ostane le še nosilnica, katero naj bi prinesli h koči še le pozno pod noč, kakor je bilo dogovorjeno. Ko se vsi zberó, pošlje Griso dva ali tri v vaško krčmo. Jeden naj bi stal na pragu, da bi opazoval, kaj se godi na cesti in videl, kedaj bodo šli kmetje h počitku. Ona dva pa naj bi sedela, igrala in pila v gostilni kot dva veseljaka; ob enem pa naj bi ogledovala in vohala, če bi bilo treba kaj vohati. Griso ostane z večino družali na preži.

Ubogi stavec je še vedno tekeli; trije ogleduhi pridejo na svoj cilj, solnce zaide, Renzo pa vstopi ravnokar v kočo in reče ženskama: „Tonio in Gervasio me pričakujeta zvonaj. Jaz grem ž njima v gostilno, da kaj zagriznemo. Ko zavzoni angeljsko češčenje, pridemo po vaju. Pogum, Lucija! Vse je odvisno od jednega trenutka!“ Lucija vzdihne in ponovi: „pogum!“ toda glas je razodeval, da ji beseda ni prišla od srca.

Ko pride Renzo s tovarišema do krčme, stal je oni bravo tam uže na straži. Zavzel je polovico vrat, bil je naslonjen s hrbotom na podboj in roke je imel prekrizane na prsih. Oziral se je in oziral na levo in na desno; sokolske oči so mu zdaj pisano, zdaj temno švigale na okrog. Nizka čepica iz temnorudečega baržuna mu je naposev pokrivala polovico šopa, ki se mu je delil na temnem čelu ter se na obeh straneh pri ušesih končaval v kodre, ki so bili s češljem na tilniku zvezani. V roki je držal veliko gorjačo. Druzega orožja ni kazal; toda trebalo

je samo pogledati ga v obraz in otrok bi lahko uganil, da ima pri sebi orožja, kolikor ga gre pod obleko. Renzo, ki je šel naprej, hoče vstopiti; bravo se ne premakne in ga ostro premeri z očmi. Toda Renzo se hoče ogniti vsakemu prepiru kakor sploh človek, ki ima baš opraviti s kočljivo stvarjo; zato se naredi, kakor bi brava niti ne videl in še reče mu ne: ogni se, marveč se ob drugem podboju povprek, z ramo naprej, splazi v odprtino, katero mu je pustil bravo. Njegova spremljevalca sta morala storiti isto, da sta mogla priti notri. V krčmi vidijo druga dva brava, katera so čuli uže zvonaj. Sedela sta ob robu mize ter igrala „moro“. Kričala sta oba h krati, kar je treba pri tej igri, in drug drugemu točila iz velike steklenice, katero sta imela mej sabo. Novo družbo pazno pogledata. Jeden izmed njiju, ki je baš držal kvišku roko s tremi raztegnjenimi debelimi prsti in ki je imel še odprta usta, iz katerih mu je baš v tistem hipu prigrmel mogočen „šest“), pomeri Renza od glave do peti, pogleda svojega tovariša in onega pri durih, ki odgovori prikimavši z glavo. V Renzo se zbudi sum. Negotovo se ozre na svoja spremljevalca, kakor bi si hotel razlagati ona znamenja iz njiju obrazov; toda na njiju obrazih se ni bralo drugega nego velik apetit. Krčmar ga pogleda, pričakujoč povelja. Renzo mu ukaže priti v sosedno sobo in naroči večerjo.

„Kdo sta ta dva tujca?“ vpraša tiho krčmarja, potem ko se ta vrne z raskavim prtom pod pazduho in s steklenico v roki. „Ne poznam ju“, odgovori krčmar, razprostrajajoč prt.

„Kaj? Nobenega?“

„Mora“ je namreč neka igra na prste. Jeden igravec zakriči poljubno število do dvajset in iztegne v zrak nekaj prstov. Drugi, soigravec, mora zavpiti v isti sapi isto število ter iztegniti toliko prstov, kolikor jih manjka do tistega števila na rokah tovariševih.

(Dalje prih.)

### Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m. srednji zračni tlak 736'0 mm.

| D  | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura v Celziju | Vetrovi    | Nebo        | Padačina v 24 urah v mm. |
|----|----------------|------------------------|-----------------------|------------|-------------|--------------------------|
| 24 | 9. zveč.       | 40.7                   | 4.8                   | sr. svzh.  | jasno       |                          |
| 25 | 7. jut.        | 41.6                   | —0.2                  | sl. jzahn. | del. oblak. | 0.0                      |
|    | 2. popol.      | 740.1                  | 14.7                  | sr. jzahn. | jasno       |                          |
| 25 | 9. zveč.       | 740.3                  | 4.5                   | sr. jzahn. | jasno       |                          |
| 26 | 7. jut.        | 739.3                  | 0.0                   | sr. svzh.  | skoro jasno | 0.0                      |
|    | 2. popol.      | 736.8                  | 14.6                  | sr. jzahn. |             |                          |

Srednja temperatura sobote 4.8°, normale: 0.7°. Srednja temperatura nedelje 7.0°, normale: 0.0°.

## Tržne cene v Ljubljani.

### Tedensko poročilo

od dne 18. do dne 24. februarja

|                           | K    | h                     |       | K | h |
|---------------------------|------|-----------------------|-------|---|---|
| Goveje meso I. v. kg      | 1.28 | Pšenična moka 100 kg  | 27.40 |   |   |
| „ „ II. „ „               | 1.12 | Koruzna „ „           | 17. — |   |   |
| „ „ III. „ „              | —96  | Ajdova „ „            | 34. — |   |   |
| Telečje meso „ „          | 1.20 | Fizol, liter „ „      | 16. — |   |   |
| Prasičje „ sveže „ „      | 1.20 | Grah „ „              | 20. — |   |   |
| „ „ prek. „ „             | 1.15 | Leča „ „              | 24. — |   |   |
| Koštrunovo meso „ „       | —80  | Kaša „ „              | 22. — |   |   |
| Maslo „ „                 | 2. — | Ričet „ „             | 22. — |   |   |
| Surovo maslo „ „          | 1.90 | Pšenica „ 100 kg      | 18. — |   |   |
| Mast prašičja „ „         | 1.40 | Rž „ „                | 15. — |   |   |
| Slanina sveža „ „         | 1.20 | Ječmen „ „            | 15. — |   |   |
| „ „ prekajena „ „         | 1.44 | Oves „ „              | 12.40 |   |   |
| Salo „ „                  | 1.20 | Ajda „ „              | 18.40 |   |   |
| Jajce, jedno „ „          | —6   | Proso, belo „ „       | 14. — |   |   |
| Mleko, liter „ „          | —16  | „ „ navadno „ „       | 14. — |   |   |
| Smetana, sladka liter „ „ | —80  | Koruz „ „             | 14.50 |   |   |
| „ „ kisl „ „              | —80  | Krompir „ „           | 1. —  |   |   |
| Med „ „ „ kg              | 1.40 | Drva, trda, sežen „ „ | 7.70  |   |   |
| Piščanec „ „              | 1.20 | „ „ mehka „ „         | 7.0   |   |   |
| Golob „ „                 | —40  | Seno, 100 kg „ „      | 4.2   |   |   |
| Raca „ „                  | 1.40 | Slama „ „             | 4. —  |   |   |
| Zajec „ „                 | —    | Stelja „ „            | 1. —  |   |   |

## Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

## vizitnice

## Dunajska borza.

### Dne 26. februarja.

|                                                    |        |
|----------------------------------------------------|--------|
| Skupni državni dolg v notah „ „                    | 99.55  |
| Skupni državni dolg v srebru „ „                   | 99.50  |
| Avstrijska zlata renta 4% „ „                      | 98.75  |
| Avstrijska kronska renta 4% „ 200 kron „ „         | 99.50  |
| Ogerska zlata renta 4% „ „                         | 98.55  |
| Ogerska kronska renta 4% „ 200 „ „                 | 94.05  |
| Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl. „ „         | 125.90 |
| Kreditne delnice, 160 gl. „ „                      | 236.85 |
| London vista „ „                                   | 242.47 |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. „ „ | 118.25 |

### Dne 24. februarja.

|                                                |        |
|------------------------------------------------|--------|
| 20 mark „ „                                    | 23.64  |
| 20 frankov (napoleonor) „ „                    | 79.26  |
| Italijanski bankovci „ „                       | 89.80  |
| C. kr. cekini „ „                              | 11.38  |
| 3.2% državne srečke 1. 1854. 250 gl. „ „       | 163. — |
| 5% državne srečke 1. 1860. 100 gl. „ „         | 160.25 |
| Državne srečke 1. 1864. 100 gl. „ „            | 2.050  |
| 4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron „ „ | 97.50  |
| Tisne srečke 4% „ 100 gl. „ „                  | 141. — |
| Dunavske vravnave srečke 5% „ „                | 257.25 |

# Poštno praktikantinja

sprejme takoj

poštni in brzjavni urad v Solkanu  
poleg Gorice. 173 3—1

V najem se daje

# prodajalna

v Višnji gori

**z vso prodajalniško opravo in stanovanjem**; stoji na zelo ugodnem prostoru za trgovino, katera bo pa sedaj večjega pomena, ker bo zanepri tam sodnija

Več se izve pri **Franco Rebolj-u** na **Krki**. 174 3—1

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

## „Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati), ter se dobi za predplačilo **1 gl. 50 kr.**, po pošti **10 kr.** več, ali proti poštenu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Steingasse 9, I. Stok, Th. 10.**

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več. 1000 14

## Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

**MATTONIJEV**  
**GISSHÜBLER**

naravno

alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri **želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez** itd., in ravno tako pri **kataru sapnika in oslovem kašlju**. (Dvornega svetnika Loshnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.) 10—8

Izvir: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V **Ljubljani** se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Št. 6861.

# Razglas.

V smislu §. 15 občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. l., št. 22. dež. zak.) naznanja se javno, da so

## imeniki volilnih upravičencev

za letošnje dopolnilne volitve v občinski svet sestavljeni in da se smejo od ponedeljka dne 26. t. m. naprej skoz 14 dni tukaj pregledavati in proti njim vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 22. februarja 1900.

# Advokat dr. Karl Triller

usoja se naznanjati, da **otvori** z dnem 1. marca 1900

## svojo pisarno

zopet 164 3—2

v **Ljubljani**, Dalmatinove ulice šte. 9

(vogal Kolodvorskih ulic) v Štrukljevi hiši.

Razpisuje se služba 291 6—4

## organista in cerkvenika.

Plače je okoli 300 gl. in sicer polovica v biri, polovica pa v denarju kot stolnina in darila. Stanovanje z majhnim vrtom je prosto.

Nastopiti je o **sv. Juriju 1900**. Prednost imajo oecilijani in tisti, ki znajo kako rokodelstvo.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, opremljene s spričevali dosedanjih služb, pri

cerkvenem predstojništvu v Čemšeniku.  
pošta Medlja - Izlake.

## Kovačnica

s potrebnim orodjem in čednim stanovanjem **daje se takoj v najem** oženjenemu, prav izvežbanemu kovaču.

Natančnejše poizve se pri **g. K. Lenčetu** na Laverce pri Ljubljani. 24 7

## Službo cerkvenika

želi sprejeti

**Nikolaj Vraničar**,

159 3—2 Dol. Lokvica, p Metlika.

**Brunolein**, izvrstno sredstvo za ohranitev le sovja, preprečuje gnilobo, oprlost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice. 228 15 11—10  
Vnanja naročila proti povzetju.

## Razpošiljanje sukna samo privatnikom.

|                                                                |                                                                                                                                                                                          |                      |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| Odrezek, dolg 3-10 m, zadosten za jedno moško obleko, stane le | gld. 2.80 iz dobre<br>gld. 3.10 iz dobre<br>gld. 4.80 iz dobre<br>gld. 7.00 iz fine<br>gld. 8.00 iz fine<br>gld. 10.50 iz najfinejše<br>gld. 12.40 iz angleške<br>gld. 13.95 iz kamgarna | pristne ovčje volne. |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|

Odrezek za črno salonsko opravo 10 gl.

Blago za površnike meter od gl. 3.25 višje, loden v mičnih barvah kos gl. 6' — in gl. 9.95; pervien in dosking, blago za državne in železnične uradnike in za talarje sodnikov, najfinejši kamgarni in cheviot, tudi uniforme za finančno stražo in orožnike itd. razpošilja po tovarniških cenah dobroznana, poštna

tovarniška za- **Kiesel-Amhof v Brnu.**  
loga sukna

Vzorci brezplačno franko. Pošiljanje natanko po vzorcu.

Pozor! P. n. občinstvo se zlasti opozarja na to, da se pri naravnostnem naročevanju blago dobi dokaj ceneje, kakor pri vmesnih prodajalcih. Trdka Kiesel-Amhof v Brnu razpošilja vse blago po pravih tovarniških cenah, brez oridejanega rabeta. 147 12—2

169 3—2

### Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

### Menjarnična delniška družba

**„MERCUR“**

1., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.